

Strukturel budget balance i DØR

Finanspolitiska rådet

23. januar 2015

Indhold

1. Strukturel budget balance i Budgetloven
2. Finansministeriets metode
3. DØR's strukturelle budget balance – to metoder
4. Resultater og rekommandering

Strukturel budget balance og budgetloven

- Budgetloven implementerer Fiscal Compact (artikel 3) i dansk lovgivning: strukturel balance eller overskud
- Anses overholdt hvis strukturelt underskud max udgør 0,5 pct. af BNP – ved finanslovsforslaget. Ved underskud på 1 pct. af BNP eller mere igangsættes korrektionsmekanismen
- Ifølge budgetloven fastsætter Finansministeren regler for beregningsmetoden
- DØR skal bl.a. vurdere udviklingen i de offentlige finanser på mellemlangt sigt, herunder strukturel budget balance

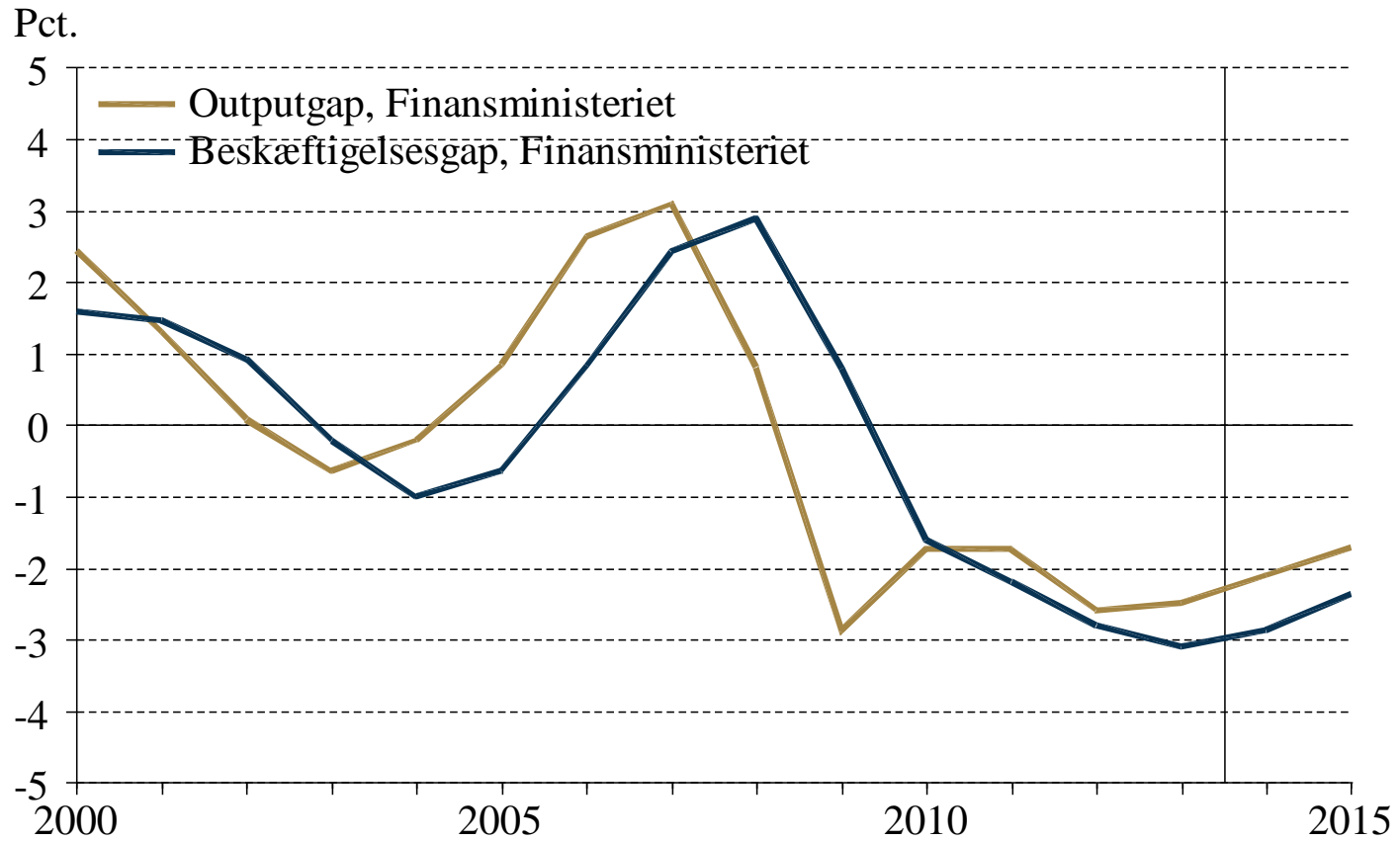
Finansministeriets metode – Top-down

- Finansministeriets metode:

$$B^* = B - e \cdot GAP - (S - S^*)$$

- Korrektion for konjunktur via budgetelasticitet og konjunkturgap
 - Budgetelasticitet er $\frac{3}{4}$ (mod EU's $\frac{2}{3}$)
 - Konjunkturgap er et vægtet gennemsnit af outputgap og beskæftigelsesgap
- Specielle poster (S) uden sammenhæng til generel konjunktur
- Korrektion for one-offs
 - Eksempel: Omlægning af kapitalpensioner, ca. 1,5 pct. af BNP i 2013 og ca. 3 pct. i 2014

Gaps

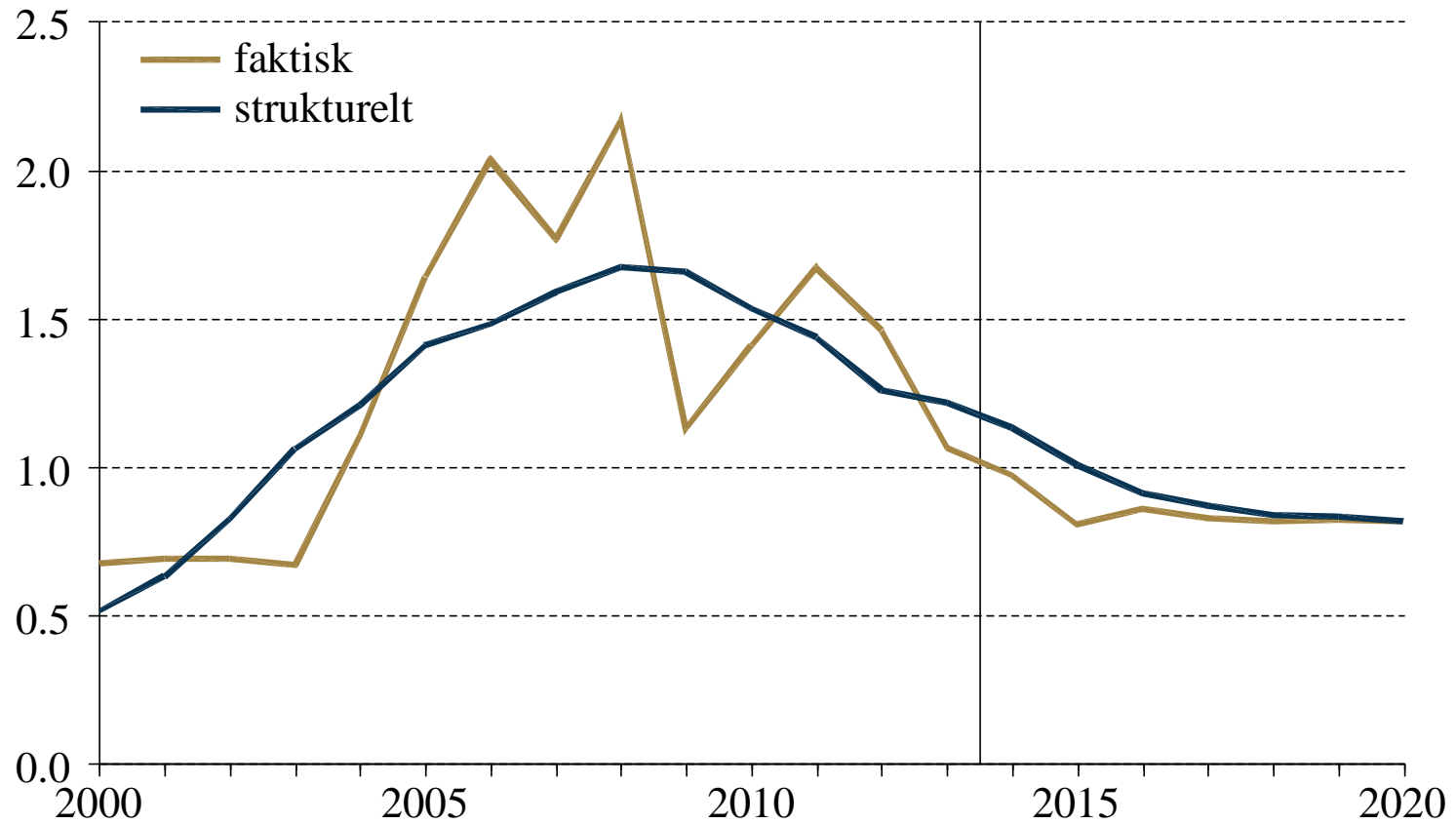

Finansministeriets metode – Top-down, fortsat

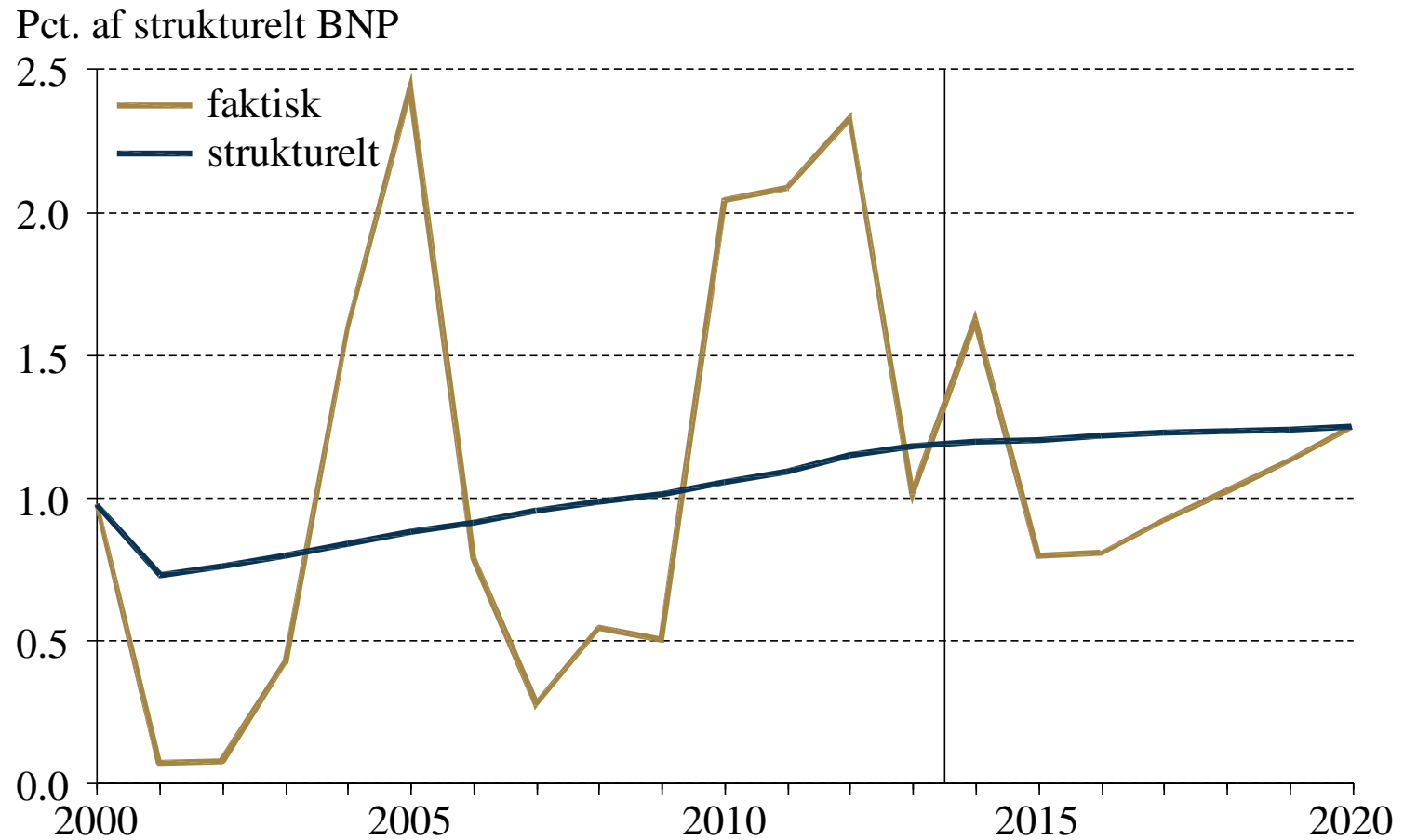
- Specielle poster (S) uden sammenhæng til generel konjunktur - et selvstændigt strukturelt niveau.
- Eksempel 1: Nordsø, centreret 7-års glidende gennemsnit
- Eksempel 2: Pensionsafkastbeskatning, skattesats gange skattepligtig andel af *normalafkast*.

Nordsø

Pct. af strukturelt BNP

Pensionsafkastbeskatning

DØR's strukturelle budget balance – metode 1

- 1. Hybrid: Finansministeriets metode
 - Finansministeriets metode, men DØR's vurdering af offentlig balance og konjunktursituation:

$$B_{DØR}^* = B_{DØR} - e_{FM} \cdot GAP_{DØR} - (S_{DØR} - S_{DØR}^*)$$

- Samme budgetelasticitet som Finansministeriet
- Samme metode til beregning af de specielle poster
- Metode benyttes i rollen som ”finanspolitisk vagthund”

DØR's strukturelle budget balance – metode 2

- 2. Egen metode - Bottom-up tilgang:
 - Strukturel niveau for alle poster på offentlig budget balance med udgangspunkt i DØR's makroøkonomiske model SMEC

$$B^* = \sum B_i^*$$

- Alle poster er specielle!
- Work in progress

Overordnet tre principper til fastsættelse af et strukturelt niveau

- Sats gange en strukturel base
- Altid strukturel
- Fast andel af strukturel BNP/historisk gennemsnit

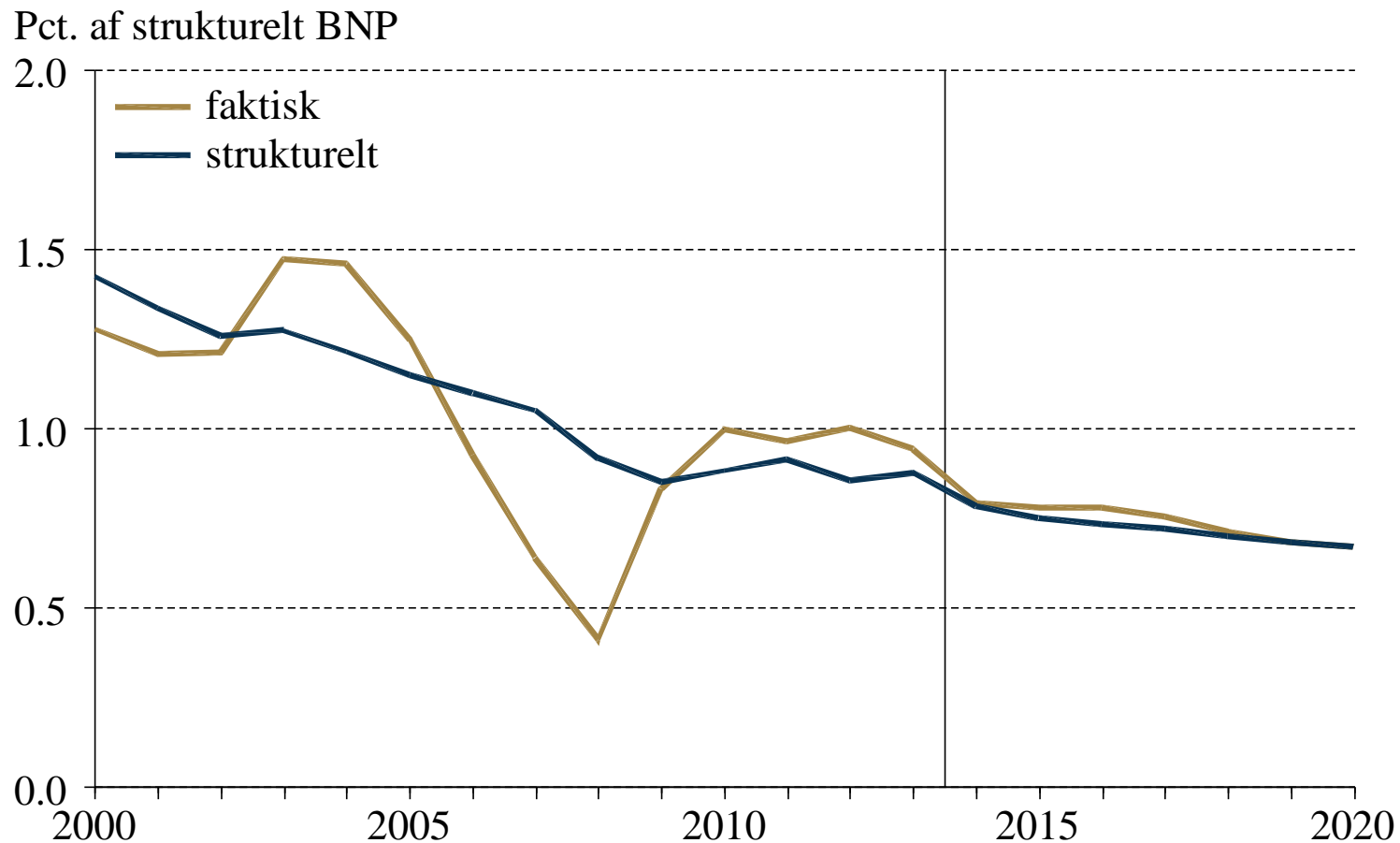
Eksempel I: Arbejdsløshedsdagpenge

- Antal dagpengemodtagere erstattes af strukturel ledighed (UL^*) gange gennemsnitlig andel af registrerede ledige på dagpenge (a_{TYD}^*)

$$TYD^* = s_{TYD} \cdot a_{TYD}^* \cdot UL^*$$

- Dagpengesats (s_{TYD}) antages at være strukturel, idet ændring er diskretionær finanspolitik
- Satsregulering antages at være strukturel (følger af satsreguleringsloven)

Eksempel I: Arbejdsløshedsdagpenge

Eksempel II: Afgifter

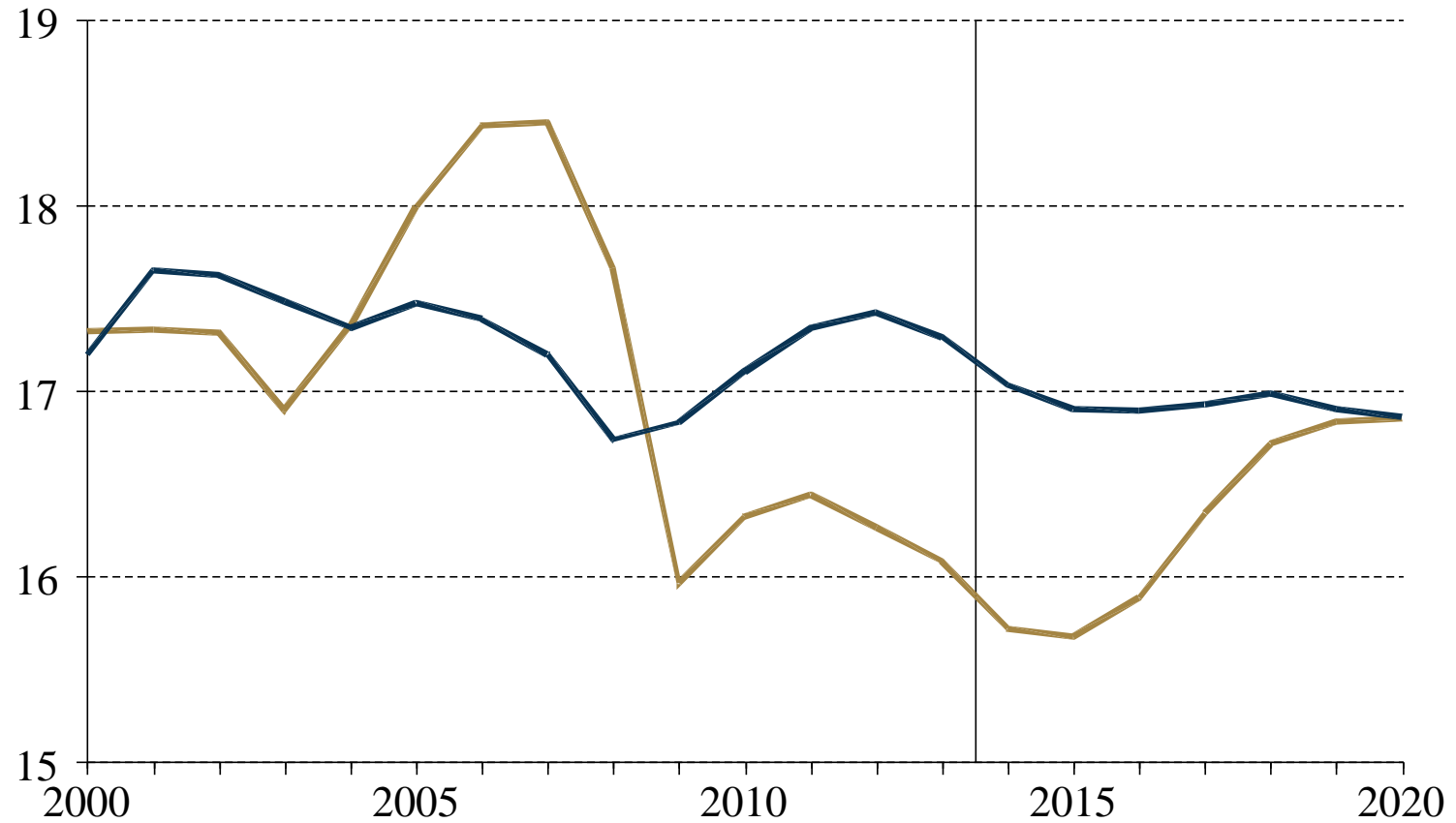
- Provenu beregnes på baggrund af lovbestemte satser og SMEC's modelsatser og et strukturelt grundlag

$$Afgift^* = t \cdot b \cdot grundlag^*$$

- Strukturelt niveau for privatforbruget er eksempelvis baseret på en beregnet strukturel forbrugskvote og strukturel disponibel indkomst.

Eksempel II: Afgifter

Pct. af strukturelt BNP

Eksempel III: Personskatter

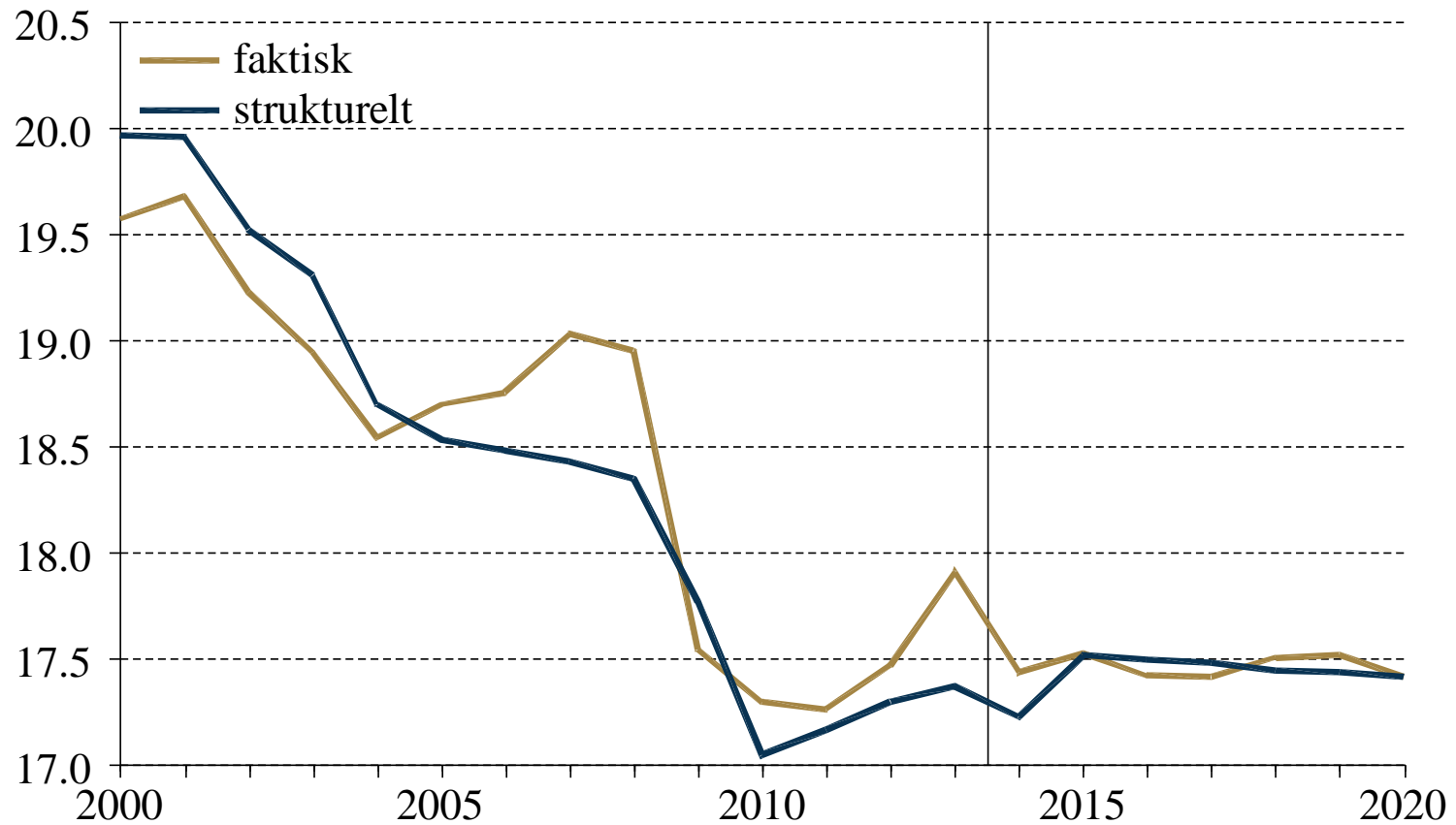
- Provenu beregnes på baggrund af modelberegnet skattesatser (t) og et strukturelt grundlag for skattepligtig indkomst (TB^*).

$$T^* = t \cdot TB^*$$

- Strukturelt grundlag beregnes på baggrund af:
 - En strukturel lønandel
 - Skattepligtige strukturelle indkomstoverførsler
 - Pensionsbetalinger - udglattes
 - Fradrag – bl.a. beskæftigelsesfradrag, nettorenteudgifter (normalforrentning af husholdningernes nettoformue).

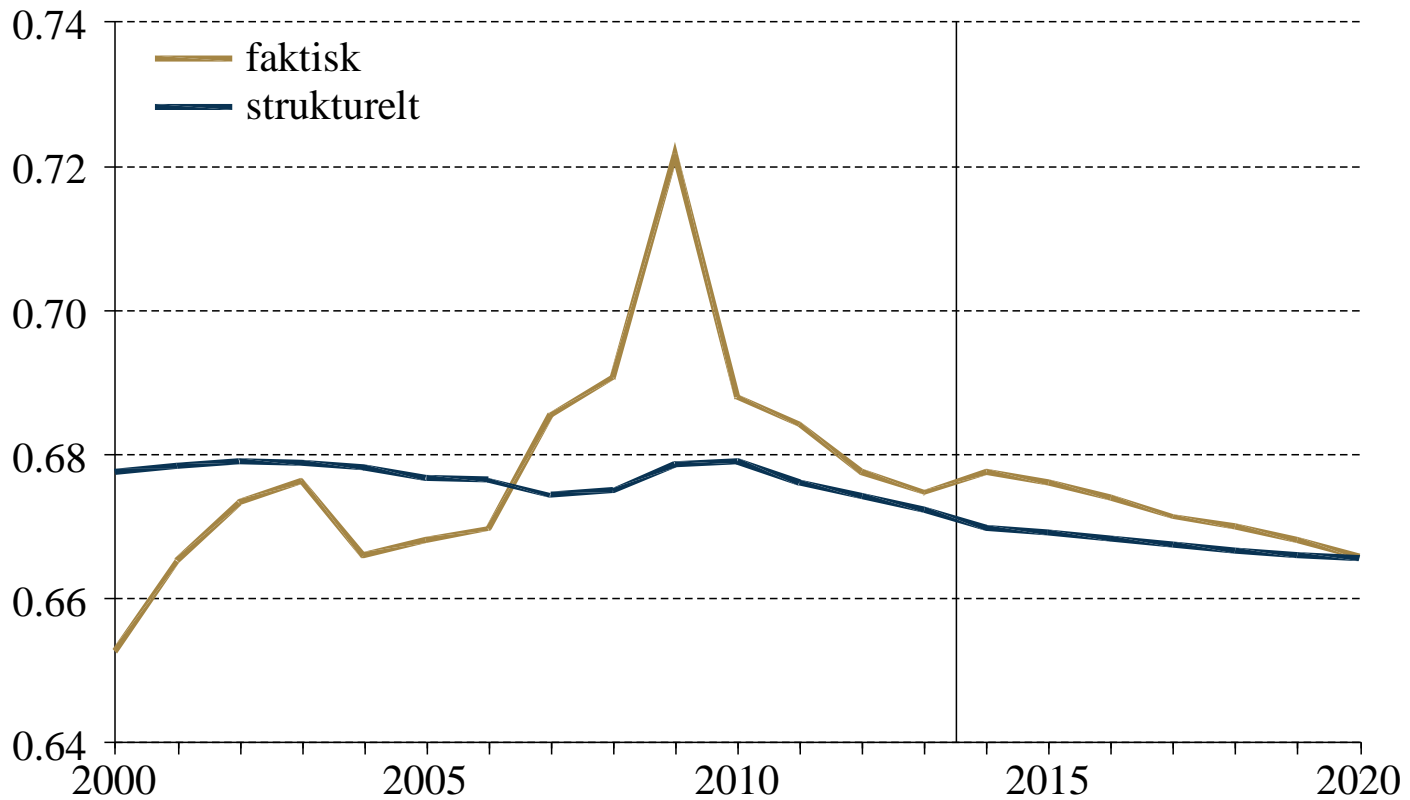
Eksempel III: Personskatter

Pct. af strukturelt BNP

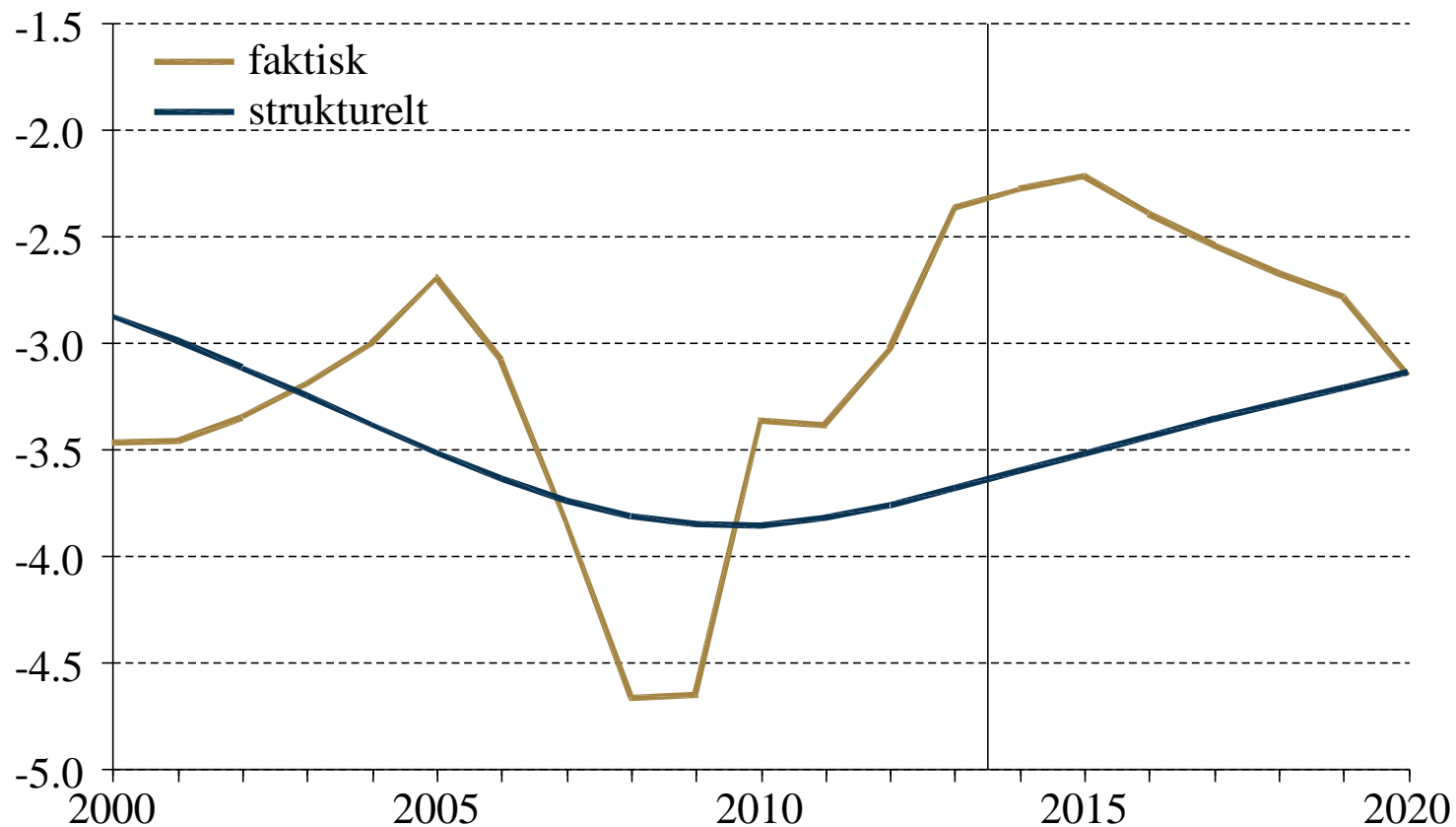
Lønandel

Pct. af strukturelt BVT

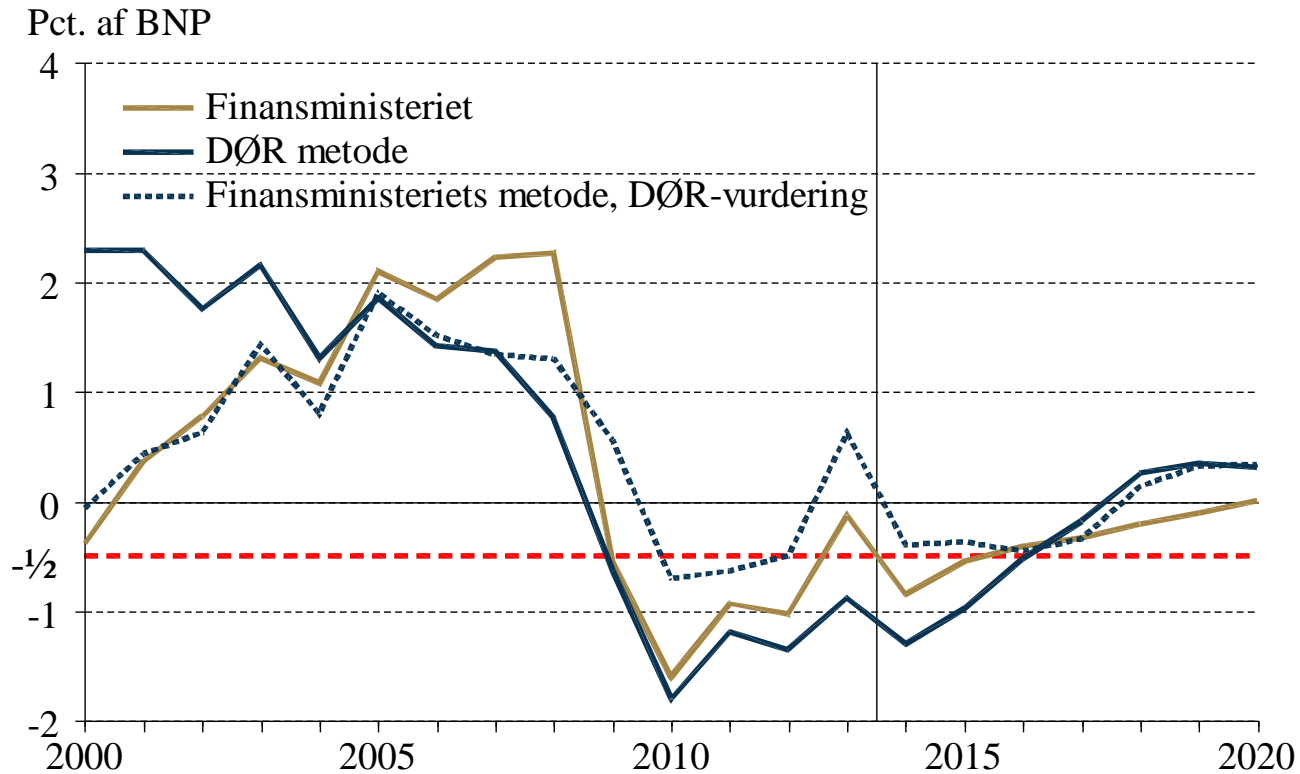

Renteudgifter (netto) i husholdninger

Pct. af strukturelt BNP

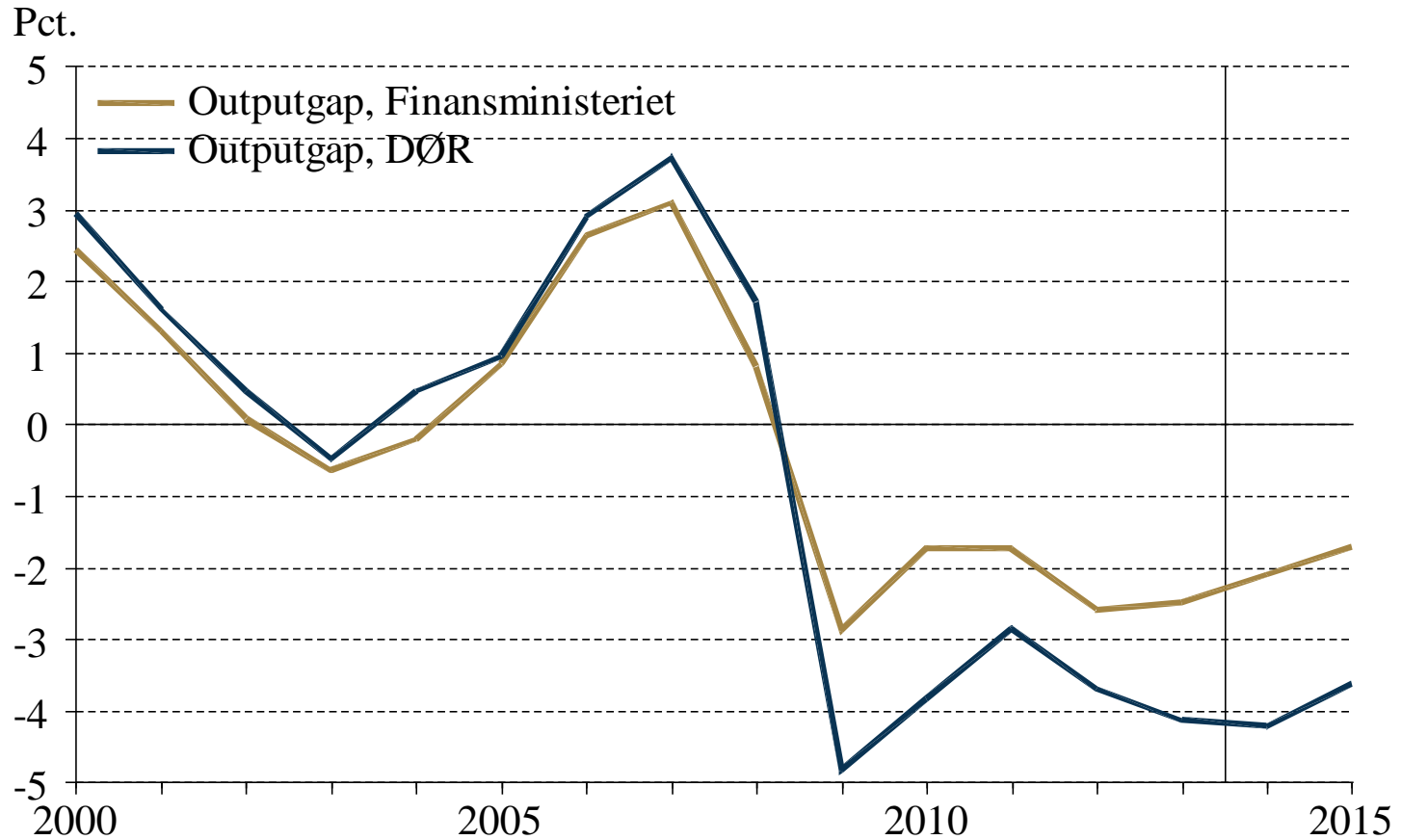

Strukturel budget balance

Kilde: Økonomisk Redegørelse, august 2014 (Regeringen) og Dansk Økonomi, Efterår 2014 (DØR).

Gaps

Rekommandering

- I Efterårsrapporten 2014 vurderedes:

Strukturel saldo

- Underskud på 0,4 pct. af BNP i 2014-15 og på 0,5 pct. af BNP i 2016
 - Underskud mindre end 0,4 pct. af BNP i 2017-20
- Indenfor underskudsgrænsen i 2015 - også hvis udgiftslofterne blev udnyttet fuldt ud
 - Muligvis behov for en strammere finanspolitik i 2016, da man er tæt på grænsen og har signifikant lukning af outputgap